

Justyna Agnieszka Rosińska

Matka Boża Bolesna w duchowości Zgromadzenia Sióstr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa

Salvatoris Mater 6/2, 172-187

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zgromadzenie Sióstr Pasjonistek, założone w 1918 r. przez matkę Józefę Hałacińską, spośród innych istniejących zgromadzeń i instytucji wyróżnia się szczególnym kultem męki Pańskiej. Kult ten, zgodnie z charyzmatem Matki Założycielki i z Konstytucjami Zgromadzenia koncentruje się na kontemplacji męki, śmierci i uwielbienia Chrystusa¹. Rozważając te wydarzenia i współpracując z Chrystusem w Jego zbawczej misji, siostry za przykładem Matki Bożej Bolesnej, głównej Patronki Zgromadzenia, starają się *dopełniać braki udręk Chrystusa dla dobra Jego Ciała, którym jest Kościół* (Kol 1, 24).

Zbawienie, które przyniósł światu Syn Boży, przyszło przez krzyż. Jest więc nierozzerwalnie związane z cierpieniem i ofiarą. Maryja jako Matka Zbawiciela jest z tym dziełem ściśle złączona, gdyż Ona najpełniej doświadczyła boleści ofiary w tajemnicy krzyża. Ona też swym sercem

S. Justyna Agnieszka Rosińska

Matka Boża Bolesna w duchowości Zgromadzenia Sióstr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa

SALVATORIS MATER
6(2004) nr 2, 172-187

przyjęła ten Boski wymiar odkupienia, w którym ofiara Jej Syna na Kalwarii łączy się z ofiarą Jej macierzyńskiego serca².

Maryja poprzez swój udział w tajemnicy odkupienia świata stała się Matką wszystkich ludzi; Matką, która swoje macierzyństwo okupiła cierpieniem i ofiarą całego życia. Jest więc Matką Bolesną, bliską każdemu człowiekowi, nieustannie doświadczającemu cierpienia,

wytrwale niosącemu swój krzyż. Wszyscy, którzy uznają Jezusa za swojego Pana, napotykają na sprzeciw i za Jego przykładem uczą się posłuszeństwa przez cierpienie (por. Hbr 5, 8). Sam Jezus mówi, że być Jego matką i bratem, oznacza posłuszeństwo Jego słowom i pełnienie woli Bożej (por. Łk 11, 27-28). Nie jest to droga łatwa. Dlatego każdy, kto chce być Jego uczniem, pouczony przykładem Maryi, Matki Bolesnej, musi zaprzeczyć się samego siebie, każdego dnia wciąż na nowo podejmować wysiłek pracy nad sobą i wierności Ewangelii (por. Łk 9, 23).

Matka Boża na mocy testamentu z krzyża stała się Matką Kościoła, a więc wszystkich wiernych uosobionych w uczniu stojącym wraz

¹ Por. *Konstytucje Zgromadzenia Sióstr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa Trzeciego Zakonu św. Franciszka Serafickiego (Siostry Pasjonistki)*, Płock 1983, 11 [dalej: *Konstytucje* (1983)].

² Por. JAN PAWEŁ II, Encyklika *Dives in misericordia* (30 XI 1980 r.), 9 (dalej: DiM).

z Nią pod krzyżem Syna (por. J 19, 25-29). Tradycja chrześcijańska widzi pośrednictwo Najświętszej Maryi Panny nie tylko w chwili zwiastowania, lecz również w Jej obecności przy śmierci Jezusa. Wartość współcierpienia Maryi z Synem jest jedyna (i mierzy się miarą Jej miłości), gdyż nikt nie mógł doskonalej współcierpieć z Jezusem niż Ta, która była Jego Matką. Dlatego też kult, którego od wiernych doznaje Matka Boża, jest wyjątkowy, ale jednocześnie różniący się od kultu uwielbienia, którym wierni oddają cześć wcielonemu Słowu, Ojcu i Duchowi Świętemu. Wszelkie formy pobożności względem Bożej Rodzicielki aprobowane przez Kościół są wyrazem miłości i czci Jej Syna i prowadzą do poznania i właściwego uwielbienia Go przez zachowanie Jego przykazań³. Kult Matki Bożej ma więc prowadzić wszystkich ludzi ku Chrystusowi - jednemu sprawcy odkupienia.

1. Kult Matki Bożej Bolesnej inspiracją założenia Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek

Założycielka Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek, matka Józefa Hałacińska (5 V 1867-9 II 1946)⁴, pochodząca ze wsi Bulowice-Morgi leżącej w dawnym powiecie oświęcimskim, od dzieciństwa zetknęła się z nabożeństwem do Męki Pańskiej oraz Matki Bożej Bolesnej. Jej duchowa sylwetka kształtowała się w religijnej atmosferze rodzinnego domu. Jej matka, Teresa, odznaczała się wielką czcią do Męki Pana Jezusa i Matki Bożej Bolesnej⁵. Wyrazem tego domowego kultu pasyjnego był krzyż oraz obraz Matki Bożej zawieszony na ścianie, przed którymi w piątek i w sobotę zapalano lampkę⁶. W duchu pasyjnym starano się w tej rodzinie przyjmować trudne życiowe doświadczenia, a zwłaszcza śmierć dzieci⁷. Rodzinny dom przyszłej Założycielki Sióstr

³ Por. LG 67.

⁴ Zmiana nazwiska Joanny Ewy Hałat na Hałacińska nastąpiła niezależnie od jej woli w kwietniu 1889 r. w Zakroczymiu z inicjatywy urzędnika, który wobec zakazu meldowania kogokolwiek w Kongresówce z innych zaborów, ze względów „technicznych” i dla własnego bezpieczeństwa, w wystawionym paszporcie dopasował nazwisko Joanny do powszechnie tu używanych. Por. *Oświadczenie s. Gabrieli Kasiniak i s. Hiacynty Mike w sprawie zmiany nazwiska Założycielki*, Archiwum Sióstr Pasjonistek, *Materiały o Matce Założycielce*, t. 1 (dalej skrót: ASP, *Materiały...*, t. 1).

⁵ Por. M.A. CHOŁAJ, *Miłość Ukrzyżowanego przynagliła ją - Matka Józefa Hałacińska Założycielka Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek*, Warszawa 1996, 7.

⁶ Por. B. KULAZIŃSKA, *Matka Józefa Hałacińska Założycielka Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek*, Londyn 1982, 6.

⁷ Joanna Ewa - późniejsza Matka Józefa była drugim z sześciorga dzieci Jana i Teresy Hałatów. Trójka jej rodzeństwa umarła: starsza siostra Katarzyna - w 14 roku życia, młodsi dwaj bracia Józef - w 5 roku życia oraz Jan - w 4 roku życia. Por. TAMŻE.

Pasjonistek był miejscem wspólnej modlitwy różańcowej, na którą przychodzili okoliczni mieszkańcy. Wspólnie też rozważano w nim mękę Pańską. Wielkim przeżyciem dla Joanny - przyszłej matki Józefy, była śmierć ojca (1880 r.), którego ostatnie słowa: „Ja na łóżku umierać nie mogę, bo Pan Jezus na krzyżu umierał”, zapadły głęboko w pamięć trzynastoletniej dziewczyny⁸.

14 V 1887 r. Joanna jako dwudziestoletnia panna wstąpiła do klauzurowego zakonu Sióstr Franciszkanek od Najświętszego Sakramentu w pobliskich Kętach. W zakonie tym, będąc w drugim roku nowicjatu, w uroczystość Matki Bożej Bolesnej otrzymała wyraźny nakaz założenia nowego zgromadzenia, którego celem byłoby rozważanie męki Pańskiej oraz wynagradzanie Panu Bogu za grzechy świata przez modlitwę, umartwienie i działalność apostołską. Po rozmowie z przełożonymi, w dniu 1 IV 1889 r. została przeniesiona do niedawno założonego (w 1881 r.) Zgromadzenia Córek Matki Bożej Bolesnej Trzeciego Zakonu świętego Ojca Franciszka - w skrócie Sióstr Serafitek - w Zakroczymiu. Franciszkanin, Ojciec Honorat Koźmiński, który wraz z matką Marią Łepicką, przełożoną sióstr franciszkanek, wyszukał to zgromadzenie, spodziewał się, że ono zaspokoi pragnienia Joanny⁹. W Zgromadzeniu Sióstr Serafitek siostra Hałacińska pozostała aż do 1919 r., czyli przez trzydzieści lat. Pełniła w nim tak odpowiedzialne funkcje jak: wielokrotnie przełożonej domów¹⁰, zastępczyni przełożonej generalnej oraz funkcję ekonomki generalnej¹¹. Należy podkreślić, że cieszyła się wśród sióstr serafitek dobrą opinią.

Uważając, że nie ma predyspozycji założycielki zgromadzenia, starała się zagłuszyć wewnętrzny głos nakazujący jej założenie zgromadzenia wybitnie pasyjnego. Nie mogąc jednak uspokoić sumienia, zaczęła radzić się spowiedników i teologów, m.in. ks. J. Balickiego¹², ks. K. Waisa¹³ oraz ojców dominikanów w Krakowie, czy inicjatywa założenia zgromadzenia Męki Pańskiej jest wolą Bożą. Po otrzymaniu pozytywnej odpowiedzi i po rozmowie z biskupem krakowskim, księciem Adamem Sapiehą, poprzez Kurię Krakowską dnia 18 I 1918 r. przesłała do Rzymu prośbę o zezwolenie na założenie nowego zgromadzenia¹⁴. Reskryptem nr 691/18 z dnia 13 VII 1918 r. Kongregacja *de Religio-*

⁸ Por. M. A. CHOŁAJ, *Miłość Ukrzyżowanego przynagliła ją...*, 8.

⁹ Por. ASP, *Materialy...*, t. 1.

¹⁰ Pełniła tę funkcję w latach 1901-1905.

¹¹ Pełniła tę funkcję w latach 1909-1912.

¹² Ks. J. Balicki był profesorem seminarium w Przemyślu.

¹³ Ks. K. Wais był ojcem duchownym seminarium w Przemyślu.

¹⁴ Por. T. MALINOWSKA, *Dzieje Zgromadzenia Polskich Sióstr Pasjonistek*, Warszawa 1970, 18-19.

sis zezwoliła siostrze Hałacińskiej na założenie Zgromadzenia Sióstr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa, czyli sióstr pasjonistek¹⁵.

Założonemu przez siebie zgromadzeniu matka Józefa Hałacińska nadała wybitnie pasyjny charakter. Główną patronką nowo powstałego zgromadzenia została Matka Boża Bolesna¹⁶. Matka Założycielka, która z kultem Matki Bożej zetknęła się już w rodzinnym domu, a następnie rozwijała go przez trzydzieści lat pobytu w Zgromadzeniu Sióstr Serafitek, włączyła go również do duchowości utworzonego przez siebie Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek. Zgromadzenie to, którego pełna nazwa brzmiała Zgromadzenie Sióstr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa, zostało ukształtowane w oparciu o główne prawdy dogmatu odkupienia - męki, śmierci, zmartwychwstania i wniebowstąpienia Chrystusa¹⁷. Matka Józefa, układając pierwsze konstytucje i ustawy szczegółowe zgromadzenia, podkreśliła, że siostry pasjonistki poza rozważaniem męki Chrystusa *czcić nadto będą Matkę Bożą Bolesną, jako swoją Matkę i Panią, i uczestniczkę w dziele Męki Pańskiej, i wzór swój współcierpienia z Chrystusem*¹⁸. W słowach tych Założycielka wskazała na Matkę Bożą Bolesną jako wzór do naśladowania w codziennym życiu.

Siostry znające osobiście matkę Józefę, w ankiecie na temat Założycielki Zgromadzenia podkreślają Jej szczególny kult do Matki Bożej Bolesnej, którą stawiała za wzór jako najbardziej złączoną z cierpieniami Syna. Mawiała, że *każda Pasjonistka powinna uczestniczyć we współodkupicielstwie Najboleśniejszej, za grzechy własne i całego świata*¹⁹. Matka Założycielka bardzo mocno akcentowała również kontemplację Chrystusa cierpiącego na krzyżu, z którym jednoczyła się Matka Bolesciwa²⁰. Ze Zgromadzenia Sióstr Serafitek matka Józefa zaadaptowała do utworzonego przez siebie zgromadzenia Koronkę do Siedmiu Bolesci Matki Najświętszej, którą po niesporach od-

¹⁵ Por. ASP, *Historia Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek, List Ks. Tobiasiewicza do s. Katarzyny Hałacińskiej z dnia 16 stycznia 1918 r.*

¹⁶ Por. ASP, *Reguły Konstytucyjne życia w duchu modlitwy i pracy dla Zgromadzenia Sióstr Męki Pańskiej w Polsce założonego, (rps), 4.*

¹⁷ Por. *Konstytucje Sióstr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa Trzeciego Zakonu św. Franciszka Serafickiego*, Płock 1983, 11-12.

¹⁸ *Konstytucje Zgromadzenia Sióstr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa z Płocka Trzeciego Zakonu św. Franciszka Serafickiego*, Płock 1922, 55.

¹⁹ ASP, *Relacje o początkach Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek i jego Założycielce Matce Józefie Hałacińskiej* (relacja s. Magdaleny Kudlikowskiej i s. Celestyny Łyczko), 2. Nauka o współodkupicielstwie obecna w poprzednich wiekach nie została zaakceptowana przez Sobór Watykański II i dzisiaj Kościół uczy o *udziale Maryi w tajemnicy odkupienia* (red.).

²⁰ Por. TAMZE, 3.

mawiano wspólnie²¹. Wyrazem szczególnego nabożeństwa do Matki Bożej Bolesnej było również umieszczenie w kaplicy nowicjackiej obok krzyża z wizerunkiem Chrystusa figury Matki Bożej Bolesnej. Matka Józefa często mawiała: *Jeżeli wydaje się nam za ciężko stać pod krzyżem Jezusa, by mu współczuć czynnie w ogromie cierpień, wówczas zbliżmy się do stojącej obok Matki Najboleśniejszej. Ona nas zawsze wesprze i pomoże w trudnościach*²².

Bardzo ważne świadectwo dotyczące roli Matki Bożej Bolesnej w życiu matki Józefy pozostawiła s. Magdalena Kudlichowska: (Matka Założycielka) *całą duszą pragnęła kształtować nas na prawdziwe Pasjonistki, których życie ma być ciągłym współczuciem, wynagradzaniem, kontemplacją Jezusa Chrystusa. W tym celu praktykowała z Siostrami: co godzinę dzwonki wzywające na modlitwę Ojcie Przedwieczny [...], wskazywała na Matkę Bolesną jako nasz wzór; każda Pasjonistka ma uczestniczyć we wspólodkupicielstwie Najboleśniejszej, za grzechy własne i całego świata [...]. Uczyla przeżywać codzienną godzinę od 2 do 3 po południu, pamiętkę konania Chrystusa na krzyżu, w najściślejszym milczeniu, wynagradzając za bluźnierstwa i nawrócenie grzeszników, Siostry w zjednoczeniu z Matką Bożą Bolesną mają odmawiać w najgłębszym skupieniu: „O Najlaskawszy Jezu...”*²³.

Kult Matki Bożej Bolesnej, z którym matka Józefa Hałacińska spotkała się już w dzieciństwie, wywarł znaczny wpływ na powstanie i charyzmat Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek. Matka Boża Bolesna, jako pierwsza Pasjonistka, jest wciąż niedoścignionym wzorem dla każdej siostry²⁴.

Wpływ, jaki wywarł kult Matki Bożej Bolesnej na powstanie Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek, widoczny jest zwłaszcza w pierwszych modlitewnikach Zgromadzenia. W modlitewniku pochodzącym z 1934 r. pierwsza wzmianka o głównej Patronce Zgromadzenia znajduje się w porannej modlitwie zwanej Ofiarowaniem. Poprzez Serce Jezusa i niepokalane, bolejące serce Maryi siostry ofiarowały w Niej Bogu wszystko, co je miało spotkać w ciągu dnia, wszystkie prace, jakie miały wykonać oraz modlitwy²⁵. Modlitewnik ten zawierał, w odróżnieniu od obecnego modlitewnika, specjalne modlitwy do Matki Bożej Bolesnej: „Modlitwa na cześć bolejącego Serca Maryi

²¹ Por. ASP, Ankiety 1967 (ankieta nr 84 Matki Zdzisławy Śmiechowskiej), 276-277.

²² TAMŻE, 5-6

²³ Por. ASP, Ankiety 1967 (ankieta nr 3 s. Magdaleny Kudlikowskiej), 20-21.

²⁴ Por. ASP, *Duchowość pasyjna u Matki Założycielki Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek Józefy Hałacińskiej*, (wspomnienie s. Dolorosy Nowatorskiej), 1.

²⁵ Por. *Ćwiczenia i Modlitwy praktykowane w Zgromadzeniu Sióstr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa*, Płock 1934, 6.

o uproszenie siedmiu darów Ducha Świętego i cnót dla Zgromadzenia”, „Pobożne westchnienie do Matki Bożej we wszystkich potrzebach” (każde takie westchnienie kończyło się wezwaniem: „racz mi dopomóc, Matko Bolesna”) oraz „Litanię do Matki Boskiej Bolesnej”²⁶.

Uwzględniając kontemplacyjno-czynny charakter Zgromadzenia, z biegiem czasu, wraz ze wzrostem apostołatu, dokonano redukcji modlitw wspólnych. Usunięto z modlitewnika modlitwy odmawiane przez siostry indywidualnie. Obecny modlitewnik nie zawiera wyżej wymienionych modlitw. Nie oznacza to jednak, że zostały one w Zgromadzeniu zapomniane. Kult Matki Bożej Bolesnej, który był inspiracją do założenia wspólnoty pasyjnej, jest w niej wciąż żywy.

2. Rola Matki Bożej Bolesnej w duchowości Zgromadzenia

Zgromadzenie Sióstr Pasjonistek, podejmując charyzmat matki Założycielki, poprzez swoją działalność włącza się w zbawczą misję Kościoła. Będąc wspólnotą pasyjną, o czym informuje już sama nazwa: Zgromadzenie Sióstr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa, kult swój koncentruje na rozważaniu tajemnicy paschalnej²⁷. Celem Zgromadzenia jest przede wszystkim oddanie chwały Bogu oraz uświęcenie sióstr. Do realizacji tego celu, zgodnie z ustawami Zgromadzenia, siostry mają dążyć poprzez wierną realizację rad ewangelicznych: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa. Włączenie się w zbawczą misję Kościoła znajduje w tej wspólnotcie swój przejaw w służbie ludziom. Realizuje się ona poprzez modlitwę, pracę katechetyczną, nauczycielską i wychowawczą oraz charytatywną i pielęgniarską²⁸.

Kult Męki Pańskiej w duchowości Zgromadzenia jest ściśle związany z kultem Matki Bożej Bolesnej, która dla sióstr stanowi wzór naśladowania Chrystusa w całym swoim życiu. Matka Bolesna jest dla tej wspólnoty również nauczycielką kontemplacji męki Chrystusa. Jest Tą, która przez wierność regułom i łasce powołania prowadzi do osiągnięcia świętości.

Maryja jako Matka Bolesna, na mocy testamentu Chrystusa z krzyża, otacza swoją opieką pielgrzymujący Kościół, wspierając go w jego tru-

²⁶ Por. TAMŻE, 27-168.

²⁷ Należy dodać, że w zakres dzieła odkupienia wchodzi nie tylko triduum paschalne, ale począwszy od wcielenia całe życie Chrystusa, zmartwychwstanie, jak też wniebowstąpienie i zesłanie Ducha Świętego (red.).

²⁸ Por. *Konstytucje* (1983), 11-14.

dach, cierpieniach i zmaganiach. Matka Boża Bolesna jest Tą, która w sposób wyjątkowy okupiła swój udział w objawieniu się miłosierdzia Bożego ofiarą serca. Ofiara ta jest ściśle związana z krzyżem Jej Syna, u którego stóp wypadło Jej stanąć na Kalwarii. Ofiara ta stanowi swoisty udział w tym objawieniu się miłosierdzia, czyli bezwzględnej wierności Boga dla swej miłości, dla Przymierza, jakie odwiecznie zamierzył, a w czasie zawarł z człowiekiem, z ludem, z ludzkością - w tym objawieniu, które ostatecznie dokonało się przez krzyż. Nikt tak jak Matka Ukrzyżowanego nie doświadczył tajemnicy krzyża, owego wstrząsającego spotkania transcendentnej Bożej sprawiedliwości z miłością, owego „pocalunku”, jakiego miłosierdzie udzieliło sprawiedliwości. Nikt też tak jak Ona - Maryja - nie przyjął sercem owej tajemnicy, Boskiego zaiste wymiaru Odkupienia, która dokonała się na Kalwarii poprzez śmierć Jej Syna wraz z ofiarą macierzyńskiego serca, wraz z Jej ostatecznym fiat²⁹.

Kult Maryi jako Matki Bożej Bolesnej, zgodnie z nauką teologiczną, ma prowadzić wiernych i każdą z siostr pasjonistek do pełniejszego przyjęcia i zrozumienia wielkości daru zbawienia. Ma prowadzić ku Chrystusowi, który jest jedynym Zbawicielem człowieka i ma uczyć współofiarowania, „uzupełniania” braków cierpień Chrystusowych (por. Kol 1, 24), uczy jednocześnie otwarcia na potrzeby innych ludzi.

Idea dopełniania cierpień Chrystusa i wynagradzania zastępczego, zgodnie z Konstytucjami, jest szczególnym obowiązkiem każdej siostry pasjonistki. Powołane do pasywnego zgromadzenia poprzez ofiarę swojego życia, a przede wszystkim poprzez zjednoczenie z cierpiącym Chrystusem, siostry mają wynagradzać Bogu za grzechy własne i całego świata. W ten sposób przyczyniają się do szerzenia Królestwa Bożego na ziemi³⁰. Wzorem i wręcz niedościgłym ideałem całkowitego oddania swego życia Jezusowi, a przede wszystkim przykładem zjednoczenia z Nim w dziele zbawienia człowieka, jest dla każdej z siostr Matka Boża Bolesna. Poprzez rozważanie zarówno bolesnych, jak i zwykłych wydarzeń z życia Maryi siostry uczą się przyjmowania w Jej duchu trudów codziennego dnia. Kult ten, praktykowany w Zgromadzeniu, ma na celu włączenie każdej z siostr w zbawczą misję Jezusa. Ma ukazywać wartość zawierzenia, którym siostry udzieliły odpowiedzi na Boże wezwanie. Wzorem tego zawierzenia jest Matka Boża Bolesna. Jej wiara, z jaką przyjęła słowa zwiastowania, a następnie porodziła

²⁹ DiM 9.

³⁰ Por. *Konstytucje* (1983), 13.

Zbawiciela i wychowywała Go doświadczając trudów codzienności, staje się pomocą w realizacji codziennych obowiązków życiowych.

Wiara Maryi stojącej u stóp krzyża uczy siostry bezgranicznego zawierzenia Opatrzności Bożej w cierpieniu i gotowości do pełnienia woli Bożej. Uczy odnajdowania wciąż na nowo obecności Bożej i jednoczenia się ze Zbawicielem w Jego cierpieniach. Motyw cierpienia przenikający całe życie Maryi sprawia, że staje się Ona szczególnie bliska rzeczywistości życia ludzkiego. Jej „fiat” wypowiedziane w chwili zwiastowania (por. Łk 1, 38) znalazło pełne odzwierciedlenie w podejmowaniu spotykających Ją trudności. Pismo Święte ukazuje Maryję jako Tę, która uważnie słucha słów Jezusa, przyjmuje je z wiarą, zachowuje i rozważa w swoim sercu (por. Łk 2, 19).

Postawa Maryi zjednoczonej ze zbawczym dziełem Syna jawi się dla wspólnoty pasyjnej i wszystkich wiernych jako wzór do naśladowania. Przykładem są tu słowa Jana Pawła II skierowane do wiernych przed koronacją obrazów Matki Bożej w Częstochowie w dniu 19 VI 1983 r.: *Matka Mesjasza od chwili zwiastowania miała najszczególniejszy udział w tym królestwie, które stało się posłannictwem Jej Syna. Kiedy stała pod krzyżem, sercem przyjmowała na swoje skronie Jego cierniową koronę. Jak nikt inny, Ona, Matka, uczestniczyła w ofierze swojego Syna - w ofierze naszego Odkupienia*³¹. Jan Paweł II wielokrotnie w swoich przemówieniach podkreślał, że Maryja przez zjednoczenie z Synem w ofierze Kalwarii stała się *bliska ludziom, ludziom grzesznym, ich potrzebie nawrócenia się, ich pragnieniu pełnego szczęścia*³².

Stała się Matką Kościoła, a co za tym idzie Matką wszystkich ludzi³³. Jej macierzyństwo w ekonomii łaski trwa nieustannie. Podkreślają to i wyrażają tytuły, jakie w Kościele stosuje się do Najświętszej Maryi Panny: Orędowniczki, Wspomożycielki, Pomocnicy i Pośredniczki³⁴. Macierzyństwo duchowe Maryi dla każdego chrześcijanina ukazuje szczególnie wyraz miłosiernej miłości Boga, który także poprzez cierpienia i różnego rodzaju doświadczenia prowadzi nas do Siebie.

Maryja przykładem własnego cierpienia wskazuje na sens każdego ludzkiego cierpienia. *Gdy człowiek zrozumie sens cierpienia, które się*

³¹ JAN PAWEŁ II, *Maryja Matka zawierzenia*, Częstochowa 1986, 167 oraz „L'Osservatore Romano” (wydanie polskie) 4(1983) nr nadzwyczajny 1, 23, Papież koronował wtedy obrazy Matki Bożej z Lubaczowa, Brdowa, Stoczka Warmińskiego i Zielonic.

³² TENŻE, *Orędzie do uczestników Kongresu Eucharystycznego w Lourdes*, „L'Osservatore Romano” 2(1981) nr 7, 3.

³³ Por. LG 61-64.

³⁴ Por. TAMŻE, 62.

dopełnia, wtedy - rzecz jasna - cierpi spokojnie. (Maryja) dzięki pełnemu zrozumieniu narzuciła sobie spokój, który zachowała nawet wobec śmierci Syna. Stała, po prostu... stała. A po śmierci Jezusa Maryja patrzy na dzieło dokonane, ufając, że teraz będą zbierane owoce³⁵.

Każdy człowiek, a w sposób szczególny każda siostra pasjonistka, tak jak Maryja powołany jest do tego, by trwać przy krzyżu Zbawiciela i czerpać z niego owoce odkupienia. Maryja - Matka Bolesna - staje się wzorem i przykładem wypełnienia obietnic Bożych. W Maryi stojącej na Kalwarii z sercem wypełnionym cierpieniem, Bóg spełnia tajemnicę Niewiasty zapowiedzianej w *Księdze Rodzaju* (por. Rdz 3, 15), która staje się jednocześnie Izraelem³⁶ i Kościołem³⁷. Cierpi Ona bóle i męki rodzenia (Ap 12, 2), by wraz ze swym zmartwychwstałym Synem prowadzić wszystkich ludzi ku Bogu³⁸.

Kult Matki Bożej Bolesnej, poprzez swoje skoncentrowanie na wydarzeniach ofiarowania Jezusa w świątyni oraz na krzyżowej śmierci Zbawiciela, prowadzi do ukształtowania w wiernych gotowości dopełniania cierpień Chrystusa *dla dobra Jego Ciała, którym jest Kościół* (Kol 1, 24). Ukazuje wartość każdego, nawet najmniejszego cierpienia przyjętego na wzór Maryi, Matki Bolesnej. Maryja poprzez swój udział w męce Zbawiciela stała się wzorem Kościoła, który *wpatrzony w nieustraszoną Dziewicę, dochowuje nienaruszonej wiary danej Oblubieńcowi*³⁹. Za przykładem Maryi siostry pasjonistki uczą się przyjmować cierpienie nie jako karę za grzechy, lecz jako zaproszenie do współpracy w dziele odkupienia świata. Kult Matki Bożej Bolesnej pozwala dobrowolnie i z głęboką wiarą przyjąć to, co trudne i bolesne, tak jak Maryja przyjęła Syna Bożego, który poniósł niewinnie największe cierpienia, by zbawić upadłego człowieka⁴⁰.

Kult Maryi jako Matki Bolesnej niesie z sobą wzór właściwego podejścia, w duchu nauki chrześcijańskiej, do drugiego człowieka. Przede wszystkim wskazuje on na Maryję jako wierną wykonawczynię woli Bożej. Maryja sama siebie określa mianem „służebnicy Pańskiej” (Łk 1, 38) i poprzez swoją postawę wskazuje na powszechność miłości Bożej ogarniającej każdego człowieka. Maryja jako Matka staje się

³⁵ S. WYSZYŃSKI, *Miłość na co dzień*, w: *Trwali na modlitwie z Maryją*, opr. W. JASNOWSKA, Warszawa 1984, 68.

³⁶ Maryję jako przedstawicielkę i wykonawczynię zadania zleconego Izraelowi ukazuje Paweł VI w *Marialis cultus* 7 oraz LG 55 określając Maryję „wzniosłą Córą Syjonu”.

³⁷ Por. M. THURIAN, *Maryja, Matka Pana, figura Kościoła*, Warszawa 1990, 165-198.

³⁸ Por. *Mały słownik maryjny*, red. M. WIŚNIEWSKA, Warszawa 1987, 12.

³⁹ LG 64.

⁴⁰ Por. H. LANGKAMMER, *Maryja w Nowym Testamencie*, Gorzów Wielkopolski 1991, 75.

odzwierciedleniem tej miłości, o której pisze św. Paweł w 1 Kor 13: *Miłość cierpliwa jest, łaskawa jest. Miłość nie zazdrości, nie szuka poklasku, nie unosi się pychą [...], nie szuka swego.* Takiej miłości realizowanej w codziennym życiu uczy siostry, które za Jej przykładem zmierzają do Boga. Jej całkowite zjednoczenie z Bogiem i ze zbawczym dziełem Syna staje się *pierwowzorem Kościoła, w porządku mianowicie wiary, miłości i doskonałego zjednoczenia z Chrystusem*⁴¹. W służbie Synowi, a co za tym idzie i wszystkim odkupionym przez Niego ludziom, Maryja wciąż czynnie świadczy swą miłość tak jak w Kanie Galilejskiej (por. J 2, 5) i takiego świadczona miłości uczy. To zaangażowanie na rzecz drugich, często z pominięciem siebie i własnych potrzeb, płynące z postawy maryjnej, może być najskuteczniejszą służbą dla współczesnego człowieka. W duchu, który jest natchnieniem tej postawy, chrześcijanin stanie się *rzecznikiem sprawiedliwości wyzwalającej uciśnionych i miłości przychodzącej z pomocą potrzebującym, a zwłaszcza czynnym świadkiem miłości budującej Chrystusa w duszach ludzkich*⁴².

Maryja, Matka Bolesna, poprzez swoje duchowe zjednoczenie z Chrystusem w Jego cierpieniach uczy pełnego wiary spojrzenia na drugiego człowieka. Uczy realizacji Chrystusowych słów: *Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili* (Mt 25, 40). Nabożeństwo do Matki Bożej Bolesnej nie może polegać jedynie na współczuciu dla innych i niesieniu im pomocy. Przede wszystkim ma w nas samych budzić żal za popełnione zło i skłaniać do refleksji nad własnym życiem. Refleksja ta powinna prowadzić, w duchu tego kultu, do przemiany życia i kształtować w czcicielach postawę zadośćuczynienia⁴³. Matka Boża Bolesna swoim współcierpieniem ukazuje wielkość miłości i ofiary Chrystusa, i przyzywa do uczestnictwa w tej ofierze.

Będąc wzorem uczennicy Pańskiej, Maryja wskazuje wiernym, jak w codziennym życiu dokonywać wyborów zgodnych z Chrystusową nauką zawartą w Ewangelii. Wybory te nie zawsze są łatwe. Często okupione odrzuceniem przez społeczność, lecz poprzez przykład życia Maryi niewahającej się poświęcić wszystkiego dla Boga, staną się łatwiejsze. W Maryi realizuje się pełnia Ewangelii. Jest Ona pierwszą chrześcijanką, pełną błogosławieństw i doskonałym obrazem ucznia Jezusa. Soborowy Dekret o apostołstwie świeckich wymownie podkreśla tę prawdę, wskazując na Maryję jako na wzór życia chrześci-

⁴¹ LG 63.

⁴² MC 37.

⁴³ Por. W. ZALESKI, *Rok kościelny*, t. 2, Warszawa 1993, 361.

jańskiego⁴⁴. Maryja w swoim życiu zrealizowała wszystkie wskazania nauki Jezusowej: *Szła naprzód w pielgrzymce wiary i utrzymała swe zjednoczenie z Synem aż do krzyża, przy którym nie bez postanowienia Bożego stanęła (por. J 19, 25), najgłębiej ze swym Jednorodzoną współcierpiała i z ofiarą Jego złączyła się, aby doznała ofiarniczego wyniszczenia żertwa z Niej narodziła*⁴⁵.

3. Modlitwy wielkopostne

Wielki Post dla każdej pasjonistki wezwanej do szczególnego rozważania męki Pańskiej jest czasem szczególnym. Jest on wezwaniem dla każdej siostry, by ze wzmożoną gorliwością wynagradzała Bogu za grzechy całego świata, jak i swoje własne⁴⁶. W tym okresie w sposób szczególny każda z sióstr stara się jednoczyć ze zbawczą męką Chrystusa. W zjednoczeniu tym wzorem i ideałem dla każdej pasjonistki jest Matka Boża Bolesna. W okresie Wielkiego Postu do wspomnianych przejawów duchowości pasyjnej dołącza się jeszcze piątkowy śpiew Godzinek o Męce Pańskiej, sobotni śpiew Godzinek o Matce Bożej Bolesnej oraz niedzielne Gorzkie Żale. Duchowość Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek wyraża się w rozważaniu męki Pańskiej, w codziennym odprawianiu Drogi Krzyżowej, w odmawianiu bolesnej części różańca świętego oraz w uczestnictwie w ogrójkowej modlitwie Pana Jezusa przeżywanej podczas Godziny świętej odprawianej w czwartki przed pierwszym piątkiem miesiąca od godz. 23 do 24, a także w praktyce wynagradzającego milczenia, w podejmowaniu ofiar, umartwień i trudów dnia codziennego oraz w obchodzie świąt pasyjnych⁴⁷.

Główną formą kultu Matki Bożej Bolesnej praktykowaną w tym okresie w Zgromadzeniu Sióstr Pasjonistek są Godzinki o Matce Bożej Bolesnej śpiewane w każdym domu sióstr w sobotnie popołudnia.

Godzinki, będąc wotywnym nabożeństwem zbudowanym na wzór oficjum kościelnego, pojawiły się w kręgu pokaroliańskiej duchowości. Stanowiły jedną z form średniowiecznej pobożności odwołującej się do tajemnicy zbawienia, orędownictwa Najświętszej Maryi Panny oraz świętych. Od XIV wieku spotyka się zwyczaj łączenia godzinek z okresami liturgicznymi. W Polsce najbardziej zna-

⁴⁴ Por. SOBÓR WATYKAŃSKI II, Dekret o apostołstwie świeckich *Apostolicam actuositatem*, 4 (dalej: AA).

⁴⁵ LG 58.

⁴⁶ Por. AA 62.

⁴⁷ Por. TAMŻE, 12.

nymi godzinkami są Godzinki o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny⁴⁸.

Śpiewane w Zgromadzeniu Sióstr Pasjonistek Godzinki o Matce Bożej Bolesnej ukazują poszczególne cierpienia znoszone przez Maryję, określając Ją Panią przebitą siedmioma mieczami boleści, oraz zachęcają do rozmyślania nad Jej cierpieniami⁴⁹. Rozważanie boleści Maryi ma zaowocować zjednoczeniem cierpień doświadczanych przez człowieka z cierpieniami Matki Bożej i przyczynić się do umocnienia w doświadczeniach i ubłagania łaski zbawienia wiecznego⁵⁰.

Rozważanie cierpień Matki Bożej Bolesnej dla każdej pasjonistki ma duże znaczenie. Godzinki te stają się w pewien sposób szkołą codziennego życia nastawionego na rozważanie męki Pańskiej w zjednoczeniu ze współczującą Matką. Ukazana w nich postawa Maryi ma być wzorem do naśladowania dla każdej z sióstr i pomocą w przyjmowaniu codziennych doświadczeń. Postać Matki Bolesnej ukazana w Godzinkach wskazuje na Jej pełnię oddania Bogu. Maryja swoim przykładem prowadzi wszystkich do Jezusa Chrystusa, nie zatrzymując uwagi wyłącznie na sobie. Takie ukazanie roli Maryi jako pośredniczki zawarte w Godzinkach jest zgodne z nauką Kościoła: *Żadne bowiem stworzenie nie może być nigdy stawiane na równi ze Słowem wcielonym i Odkupicielem [...]. Otóż Kościół nie waha się jawnie wyznawać taką podporządkowaną rolę Maryi; ciągle jej doświadcza i zaleca ją sercu wiernych, aby oni wsparci tą macierzyńską opieką, jaszczże silniej przyłągnęli do Pośrednika i Zbawiciela*⁵¹.

Postać Matki Bożej Bolesnej pośrednio pojawia się również w śpiewanych w każdy piątek Wielkiego Postu w Godzinkach o Męce Pańskiej. Seksta tych Godzinek wspomina obecność Maryi pod krzyżem Jezusa oraz powierzenie Jej umiłowanemu uczniowi. Nieszpory opisują natomiast ból Matki, na której kolanach złożono umęczone ciało Chrystusa⁵².

Pośrednim przejawem kultu Matki Bożej Bolesnej w modlitwach wielkopostnych praktykowanych w Zgromadzeniu Sióstr Pasjonistek są śpiewane w każdą niedzielę wielkiego postu Gorzkie Żale. Każda z części Gorzkich Żali poprzedzona jest intencją, która swój odpowiednik znajduje w lekcji brewiarzowej. Intencja Gorzkich Żali podkreśla, że śpiewane są one również ku czci Najświętszej Maryi

⁴⁸ Por. J. KOPEĆ, *Godzinki*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 5, 1238.

⁴⁹ Por. *Godzinki o Matce Bożej Bolesnej*, Warszawa 1985, 1.

⁵⁰ Por. TAMŻE, 15.

⁵¹ LG 62.

⁵² Por. *Nabożeństwo Wielkopostne*, Niepokalanów 1951, 52-53.

Panny, Matki Bolesnej. Dramat Matki stojącej u stóp krzyża w sposób bardzo obrazowy przedstawiony jest w każdej części Gorzkich Żali w „Rozmowie duszy z Matką Bolesną”. Dialog ten przybliży wiernym od początku czczoną w naszym narodzie postać Maryi jako Matki Bolesnej i stała się przykładem współczucia cierpieniom Jezusowym. Śpiew Gorzkich Żali w poszczególnych częściach podaje kolejne etapy cierpień Maryi. Każda „Rozmowa duszy z Matką Bolesną” kończy się prośbą wiernych o współuczestnictwo w doznawanych przez Nią cierpieniach oraz o umiejętność właściwego i gorliwego rozważania męki Jezusa Chrystusa⁵³. W Zgromadzeniu Sióstr Pasjonistek Gorzkie Żale śpiewano od samego początku istnienia tegoż Zgromadzenia. Pomimo ckliwego charakteru treści przedstawiona w nich postać Matki Bolesnej ukazuje siostrą możliwość współczucia męce Zbawiciela. Poucza również o wielkości dzieła dokonanego przez Chrystusa.

Kult Matki Bożej Bolesnej czczony w Zgromadzeniu Sióstr Pasjonistek w Wielkim Poście znajduje również swój wyraz w śpiewie pasyjnym. Pieśniom poświęconym męce Pańskiej towarzyszą pieśni rozważające cierpienie Maryi, w których Ona sama rozważa boleści Jezusa. Do najczęściej śpiewanych w Zgromadzeniu pieśni pasyjnych nawiązujących do cierpień Maryi należą: siedemnastowieczny lament Matki Bożej „Już Cię żegnam, najmilszy Synu Chrystusie”, sekwencja „Stała Matka Bolesniwa”, „Wisi na krzyżu Pan Stwórca nieba”.

4. Obecność Matki Bolesnej w innych modlitwach oraz zwyczajach Zgromadzenia

Zgromadzenie Sióstr Pasjonistek od innych instytutów zakonnych odróżnia wybitnie pasyjny rys duchowości, który przejawia się w całym sposobie życia sióstr pasjonistek obejmującym praktyki zakonne i ćwiczenia duchowe⁵⁴. Zewnętrznym wyrazem kultu męki Pańskiej w Zgromadzeniu jest codzienna Msza św., codzienne rozmyślanie męki i śmierci Chrystusa połączone z drogą krzyżową, codzienne odmawianie bolesnej części różańca świętego oraz Koronki do Ran Chrystusa⁵⁵. Ponadto akcenty pasyjne występują w codziennych modlitwach praktykowanych w Zgromadzeniu Sióstr Pasjonistek.

Matka Boża Bolesna, jako najdoskonalszy wzór współdziałania w zbawczym dziele Jezusa Chrystusa, zajmuje szczególne miejsce

⁵³ Por. J. SIEDLECKI, *Śpiewnik kościelny*, Kraków 1990, 776-786.

⁵⁴ Por. *Konstytucje* (1922), 4.

⁵⁵ Por. *Konstytucje* (1983), 27-28.

w modlitwach i zwyczajach Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek. Życie modlitewne w tej wspólnotcie rozpoczyna się wspólnym porannym odmówieniem Jutrznii, po której odmawiane są modlitwy poranne praktykowane w Zgromadzeniu oraz odprawiane jest rozmyślanie. Matka Boża Bolesna w modlitwach porannych ukazana jest jako Ta, która każdej siostrze wskazuje sposób realizacji wybranego celu, którym jest zjednoczenie w miłości z Bogiem⁵⁶. W modlitwie poprzedzającej rozmyślanie każda siostra zwraca się do Bolesnej Matki słowami: *Matko Niebieska, jak kiedyś pod krzyżem patrzyłaś na owych grzeszników, za których Syn Twój umierał i z Nim modliłaś się za nich, spojrzysz także na mnie z nieba i uprosz mi łaskę dobrego rozmyślenia*⁵⁷. Modlitwa ta podkreśla rolę Maryi jako Pośredniczki. Bezpośrednio po odmówieniu modlitwy kończącej rozmyślanie siostry odmawiają „Akt oddania się Matce Bożej”. Akt ten jest skierowany do Maryi, Matki Najboleśniejszej, w formie prośby, by każda z sióstr Zgromadzenia była narzędziem w Jej rękach jako Matki Kościoła. Jest on jednocześnie aktem oddania się sióstr i wszystkiego, co siostry posiadają i czym żyją, wszystkich prac przewidzianych na ten dzień, wszystkich trudów i radości, by za wstawiennictwem Matki Bolesnej mogły one jak najlepiej służyć Jezusowi i wszystkim ludziom: *Maryjo, Matko nasza Najboleśniejsza, Królowo Polski, Dziewico Niepokalana. Pragniemy być w Twoich najmiłościwszych rękach narzędziem Twej świętej sprawy, którą prowadzisz jako Matka Kościoła. Oddajemy Ci na własność siebie ze wszystkimi władzami duszy i ciała oraz wszystko, co posiadamy: cały nasz dom, wszystkie dzieła, prace i zamiary, wszystkie radości, trudy, byśmy przez wierną służbę Kościołowi mogły jak najlepiej służyć Jezusowi i bliźnim naszym. Rozporządzaj nami i wszystkim, co posiadamy według Twojej woli, jako własnością Twoją. Amen*⁵⁸.

Kolejną wspólną modlitwą odmawianą przez siostry jest Modlitwa w ciągu dnia, poprzedzona dziękczynieniem. Po szczegółowym rachunku sumienia, siostry odmawiają akt żalu, w którym zwracają się do Maryi w następujący sposób: *O Matko Bolesna, Matko moja jedyna, czuwaj nade mną i opiekuj się mną. Błagam Cię o wszystkie łaski, o wszystkie cnoty, szczególnie o miłość Bożą, wytrwanie w dobrym do końca i śmierć szczęśliwą*⁵⁹.

⁵⁶ Por. *Modlitewnik Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek*, Płock 1982, 4: *Maryjo, jeżeli w ciągu dnia serce moje chciałoby zapomnieć o Bogu, Ty o Matko Bolesna, kieruj je do celu mojej miłości.*

⁵⁷ TAMŻE, 9.

⁵⁸ TAMŻE, 10.

⁵⁹ TAMŻE, 13.

Postać Matki Bożej Bolesnej pojawia się również w modlitwach Zgromadzenia przewidzianych na godzinę czytań. W modlitwie skierowanej do Matki Najświętszej z prośbą o ducha pasywnego dla siostr oraz o liczne i dobre powołania do tegoż Zgromadzenia nie ma formuły określającej Maryję Matką Bolesną. Samo jednak sformułowanie modlitwy skierowanej do Maryi o uproszenie ducha pasywnego dla siostr pozwala na stwierdzenie, że jest to modlitwa skierowana do Matki Bożej Bolesnej. Uzasadniają to słowa Założycielki mówiące, że Maryja jest dla każdej siostry wzorem pierwszej Pasjonistki, oraz konstytucyjny zapis określający Maryję jako wzór współcierpienia z Chrystusem dla zbawienia świata⁶⁰.

Przejawem kultu Matki Bożej Bolesnej jest również prośba dołączona do południowego odmawiania modlitwy „Anioł Pański”, w której siostry błagają Jezusa Miłosiernego, by przez konanie Jego Najświętszego Serca i przez boleści Jego Niepokalanej Matki obmył we krwi swojej wszystkich umierających: *Najlaskawszy Jezu, Miłośniku dusz ludzkich, błagamy Cię przez konanie Twego Najświętszego Serca i przez boleści Twojej Niepokalanej Matki, obmyj we Krwi swojej tych ludzi na całym świecie, którzy w tej chwili konają i tych, którzy dziś jeszcze umrzeć mają. Serce Jezusa konającego, zmiłuj się nad konającymi. Serce Maryi pod Krzyżem współcierpiące, przyczyni się za umierającymi*⁶¹. Na zakończenie każdorazowych modlitw wspólnych, siostry odmawiają wezwanie: *Któryś za nas cierpiał rany, Jezu Chryste zmiłuj się nad nami, i Ty, któraś współcierpiała, Matko Bolesna przyczyni się za nami*⁶². Wezwanie to jest poprzedzone modlitwą „Ojciec Przedwieczny”, w której siostry m.in. przez Najboleśniejsze Serce Matki Bożej ofiarują Bogu mękę, krew i rany Zbawiciela na zadośćuczynienie za grzechy własne i całego świata oraz za Kościół, duchowieństwo, Zgromadzenie, własne rodziny i Ojczyznę, za konających i w czyścisku cierpiących⁶³.

Odprawienie codziennej drogi krzyżowej daje każdej siostrze możliwość kroczenia śladami męki Pańskiej wraz z Matką Bolesną. W rozważanych stacjach postać współcierpiącej Maryi pojawia się dwukrotnie: przy rozważaniu stacji czwartej – spotkania Jezusa z Matką oraz trzynastej - zdjęcia Jezusa z krzyża. Droga krzyżowa, będąc odzwierciedleniem męki Zbawiciela, jest nabożeństwem, w którym cała historia ludzkiego zbawienia w swoisty sposób udziela się lu-

⁶⁰ *Konstytucje* (1983), 14.

⁶¹ TAMŻE, 4.

⁶² TAMŻE, 11.

⁶³ TAMŻE.

dziom, a każdy człowiek podczas rozważania poszczególnych stacji może odnaleźć swoje własne doświadczenia życiowe. Dzisiejsza forma tego nabożeństwa pochodzi z XVIII wieku, a jego źródła należy szukać w średniowiecznej mistyce⁶⁴. Niektóre stacje drogi krzyżowej są wytworem pobożności chrześcijańskiej. Rozwijają one prawdę historyczną śmierci Jezusa, wyrażając jednocześnie najgłębsze przekonanie chrześcijan o istocie, sensie, konieczności i wartości cierpienia.

„Zwyczajnik” Zgromadzenia Sióstr Pasjonistek wskazuje codzienne odmawianie bolesnej części różańca jako szkołę współcierpienia z Maryją⁶⁵. Matka Bolesna ma być wzorem dla każdej siostry w rozważaniu męki Pańskiej, jak i przyjmowaniu codziennych doświadczeń.

Przejawem kultu Matki Bożej Bolesnej w Zgromadzeniu Sióstr Pasjonistek jest również różaniec noszony przez siostry przy pasku. Oznacza on życie przepełnione duchem modlitwy oraz głęboką więź sióstr z Matką Bolesną stojącą pod krzyżem Zbawiciela⁶⁶.

Zobrazowaniem kultu Matki Bolesnej we wspólnocie pasyjnej są także elementy dekoracyjne występujące w domach Zgromadzenia. Zalicza się do nich obrazy i figury Matki Bolesnej.

S. mgr Justyna Agnieszka Rosińska

ul. Husarii 55/57

PL - 02-951 Warszawa

e-mail: siostrajustyna@poczta.onet.pl

La Madre di Dio Addolorata nella spiritualità della Congregazione delle Suore della Passione del Nostro Signore Gesù Cristo

(Riassunto)

La Congregazione delle Suore della Passione è stata fondata da madre Jozefa Halacinska nel 1918. La spiritualità della congregazione è centrata sulla passione di Cristo vissuta sull'esempio di Maria Addolorata. L'articolo fa vedere in quale modo il culto dell'Addolorata fu l'ispirazione della fondazione della nuova comunità religiosa e quale è il posto dell'Addolorata nell'insieme della spiritualità e nelle devozioni quotidiani.

⁶⁴ Por. W. SMERKA, *Drogi Krzyżowe - rys historyczny i teksty*, Kraków 1980, 5-15.

⁶⁵ *Zwyczajnik*, 38.

⁶⁶ TAMŻE, 14.